12

I

V
B
J
C
14633

Zbiór procesów ~~29~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Sieścicki.
2. Dowgiałło — Piaskowski,
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5 Koszkołowski Szaniawski — Hornicki.
6. Supiński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski,
8 — — Korzeniowski.
9 Szaniawski — Hornicki,
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Woronyński — Musnicki
13 Stanicewicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymsza.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen,
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Baryłkowski — Dziedziula.
20 — —
21 Jankowski — Baryłkowski. 14633 III
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Mateuszewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 —
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grumata. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicz — Poryna. Odachowski
34 Łączyński — Sulatycki.
35 Bęklewscy — Porecko.
36 Orzeszkowa. Wysłoczil
37 —
38 —

KRAKAU

CHMAROW Podſtolich i Piſarzow Grodz: Wwdztwa Minſkiego Małżonkow.

PRZECIWKO

WWnym JPPm̄ Onufremu i Jzabelli z Ratyńſkich PRZERADOWSKIM Sttcom Suchowieckim Małżonkom.

IN SISTEMMATE.

Co mieli Chmarowie z Przeradowſkim pzzed Datą Roku 1772. Xbra 9. w pretenſyi tak o Poſag przynależny dla Chmarzyney, jako od tegoż Poſagu ſześcioletni nieużytek et ex ratione Dzierżawy Dobr Puchowicz za Kontraktem arendownym.

To wſzyſtko zobopolna, dobrowolna ugoda, czyli zgodny polubowny za przyznanym zapiſem rozſądek obiął, i ułatwił między niemi.

A Kwitacya z dopełnionych ſkutkow obuſtronney ugody, i wyrok dalſzych pretenſyi Sioſtry dla Baata, przyznaniem obuſtronnie rekognoſkowana wiekuiście poświadcza.

Niezdolny przemyſł W. Przeradowſkiego nie może ſtoſować pretenſyi, o zapłaconą Summę z dobrowolnego obrachunku na 77,000. ryczałtowie na zaſpokoienie Chmarow umowioney.

Bo Zapiſy przyznane w ſzacunku ſwoim, Praw powaga w nieporuſzoney mocy ſtoią.

Bo Dekreta Polubowne tak ſą mocne, iż ani naywyżſzey Magiſtratury Powaga, dotykać onych mocy niema.

Bo rzeczy ſądzoney, albo ugodą poſtanowioney i ſkończoney, żadnemu przemyſłowi, prawa do wzruſzenia moc odięły.

A przeciwko tak kardynalnym twierdzom na ſtronę Chmarow, w dowodach iſtotnie złożonych, ſłowny wniosek wymyślnie wyſiloney pretenſyi Przeradowſkiego, iakby z pomnieyſzego maiątku utraty, miał coś zyſkiwać na Chmarach, niemoże być w Trble przyięty.

Lecz przy powadze Dokumentow przyznanych, i Praw Kardynalnych Chmarowie mocą naywyżſzego Sądu do Praw Exekucyi ſtoſſownego od Prozekucyi napaśney ocaleni będą.

Gdyż Przeradowſkich do Chmarow proceder nic nieſtoſowany niema inſze go pozoru, jedynie contra præſcriptum Konſt: 1726 tit: *Clementia*, a takowa zażyta Clementia, czyli moderamen Sądu, tak ieſt wyrokiem Prawa zakazana, iż naywyżſzego Sądu Dekreta w nicość ponurza.

Aby fundamenta pretenſyi Chmarow przed Rm 1773. do Przeradowſkiego ſtoſowane, były odkryte, nic dla uſprawiedliwienia rzeczy na Zapiſach przyznanych, i Dekrecie polubownym ſkończoney, Chmarowie wywod kładą, lecz ku przekonaniu nieſprawiedliwego ſiebie do Prawa zawołania.

z Oyca Boguſława, iako po Stryiach bez-potomnych Ludwiku i Mikołaiu we trzech częściach był Dziedzicem i Aktorem, to ieſt dowodnym raz na ſzczegulność Kolczyc. Dekret 1720 Julii 3 Oczowiſty Trblſki Folio 496. et folio 500. produkuiący ſię *czytać*

Powtóre na ogulność Prawo przedaży wieczyſtey, od Przeradowſkiego Alexaadrowiczowi 1777. Maia 28. w Ziems: Grodzieńs: przyznane, świadczy w te ſłowa: „ i wſzyſtko według Sukceſſyi, po bez-poto-
„ mnych Dziada moiego Boguſława Ludwika i Xiędza Mikołia
„ Przeradowſkich rodzonych Braci, mnie należącą część, czyli
„ ſchedę całą z działow w poſseſſyi moiey będącą *Vide.*

Przytym że Sumy gotowe in paratis i na Obligach ad quantitatem 53,870. gr: 11. ſz: 2 pozoſtały, tudzież ruchomość rozmaita, liczna, ſrebro, cyna, miedź. Rzędy wſiądzenia, cugi konie, bydło, zboż., Wicina z towarem Fraktowym, i częścią właſnym zbożem ładowana, znaydowały ſię w ſpadek na ſyna i Córkę.

Swiadczy Regeſtr Opiekuńſki *1762. Febr: 7. acz niedokładnie ſpiſany, i Kwitacya z opieki Matce i Oyczymowi przez pozwanego 1766. 7bra 18 piſana, i w Grodzie Nowogrodz: przyznana, które czytać.*

Ze zaś nad Regeſtr Opiekuńſki Summ więcey naydowało ſię, to Summa 1,500 Czer: Zł: na Obligu od JP. Sielickiego Regentowicza Litt: Broniſławowi Przeradowſkiemu należąca poświadcza, a u pozwanego Przeradowſkiego, lub Oblig, lub Summa nayduie ſię.

Taki maiątek Dòbr leżących i ruchomych, summ po Oycu źrzódłem Synowi pozwanemu y Córce Chmarzyney, do podziału ſprawiedliwego, jako Sukceſſorom.

Tenże maiątek w summach mianowicie pomnożył ſię od daty zeyścia Broniſława od Roku 1752. do 1766. w czaſie małoletności pozwanego, y Chmarzyney pod ſprawą Opiekunow wedwoynaſob.

A o tym pewne świadectwo z kwitacyi Przeradowſkiego pozwanego Zyżemſkim Sędziom Grodzkim Mińſkim z opieki 1766. 7bra 18. w tych ſłowach.

„ Wſzedłſzy w kognicyą ad ſolidum pokalkulowałem ſię, i we wſzyſt-
„ kich generali titulo roſzczonych przezemnie do tychże WWch
„ JPPanow Sędziow Grodzkich Mińſkich pretenſyach plenarie
„ ſatisfactus zoſtawſzy, tychże WWżnych Zyżemſkich Sędziow
„ & sukcedaneos Jchmśćw, tak z Opieki ad datam præſentem
„ nad nami mianey, jakoteż z tenuty Dóbr, summ, y intrat do
„ nich przychodzących, nie mniey też z odebraney wſzelkiey
„ podług Regeſtru ruchomości, koni, bydła, zboża, Obligow, Do-
„ kumentow, papierow i wſzyſtkich generali titulo munimen-
„ tow &c. wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy kwituię,
„ żadney ſalwy ſobie, Sieſtrze, y Sukceſſorom, &c.

Z takiey kwitacyi któż będzie obojętny, że Brat pozwany Przeradowſki wſzyſtko w całości, cokolwiek po Oycu y z sprawy Opiekunow przynależało, iſtotnie odebrał, a ſummy, że ſię przez lat 14. już z procentow, już z intrat znacznie zdublowały.

Przeradowſki pozwany jako Brat cały maiątek z rąk Opiekuńſkich po Oycu do ſiebie odebrał, a za ſiebie i Sioſtrę Zyżemſkich kwitował.

On

On pozamęściu Chmarzyney w Roku 1767. 8. Febr: na co Metryka ślubu składa się do Roku 1773. Dobra i summy Oyczyste cały maiątek possyduiąc mimo naukę Prawa Konst: 1588. pod Artyk: 4. Rozdz: 5. Siostry posagu nieoddaiąc przez lat 6. użytkował.

Aż gdy w Roku 1772. Chmarowie o Exdotacyą nalegli, i do powinności wszelkich sobie pretensyi przynależnych per requisitum intymowali.

Dobrowolnie skłoniony został Brat pozwany Przeradowski Chmarom z ogułu wszelkiego majątku Dóbr leżących, summ i ruchomości po Oycu Bronisławie Przeradowskim czwartą część, jaka się z massy okaże dać, i uspokoić, a za lat 6. niefruktyfikacyą od tey 4tey części bonifikować.

1772. *Xbra 9. Datowany, Eorundem 10. w Ziemstwie Mińskim przyznany dobrowolny między Przeradowskim a Chmarami Zapis na Sąd polubowny. Czytać.*

Na tym Zapisie z obustron dobrowolnym według nauki Artykułu 1. Roz: 7. sprawionym authoritate świadectw, Pieczętarzow zaszczyconym y przyznanym satysfakcya dla Chmarow 4tey części Dóbr pro dote determinować się przez wyrok Kompromissu skutecznie zaległa.

Y kognicya pretensyi o czwartą część przez Chmarow proponować się mająca, a przez Przeradowskiego odpowiedaiąca się Sądowi Kompromissarskiemu pro concludendo zlecona.

Szli ku satysfakcyi dobrowolnego na Kompromiss Zapisu, bez naymnieyszey reklamaty obie strony.

Chmarowie widząc posiadaiącego Brata Dobra znaczne 3. części Puchowicz, Bołoczy, Chydry cum attinentiis w Miń: Miłaszewa oprócz Kolczyć w Nowogrodzkim Woiewodztwach Dworu w Mieście Mińsku prócz Sukcessyi po Jeśmanach do Dóbr znacznych przynależney summy i ruchomość ryczałtem na Dobra leżące taxą do 200,000. a w istocie 300,000. wartey z 4tey części 50,000. na Exdotacyą pretensyą swą zaliczyli, i sześcio letnim procentem po 7. od 100. liczonym na 71,000. z Dóbr leżących.

A z summy gotowey do 61,870. złłch gr: 11. szel: 2. wedle Regestru Opiekuńskiego, ad alterum tantum pomnożoney 4tą część z procentem sześcio-letnim do 43,926. złłch gr: 12. rekwirowali.

Item z summy 1500. czerw: złłch u Sielickiego będącey ad alterum tantum pomnożoney w Regestr Opiekuński niewelszey pro 4ta sorte 13,500. złłch dopominali się za ruchomość ryczałtem 10,000. za konie stada, bydło 1351. złłch.

Za zboże 4,243. złłch.

In universum 144,000. z okładem letko rachuiąc pro quarta sorte wedle zapisu dobrowolnego, przyznanego na polubowne rozeznania zobopolny interess. Poddaiącego, Chmarowie pretendowali, a szacunku in omni przez doświadczenie Sądu polubowiego żądali.

Przeradowski jak wprzód rekognoskował dobrowolnie słuszność z czwartey części całego maiątku dotis dla Siostry, tak niechcąc doświadczać nayściśleyszego szacunku Sądu, ogułem (z inkludowaną pretensyą z tenuty arędowney Dóbr puchowicz ad fundum przez Chmarow regulowaną) z umowy przyiacielskiey na 77,000. zgodziwszy się, wyrokiem Sądu Polubownego potwierdzić żądał.

W dowod na Kompromissie podaney pretensyi Chmarow, Producitur Status causæ do Kompromissu z żałoby napisane.

Sąd polubowny robore Praw authoryzowany zgodnie i dobrowolnie od stron umówioną ryczałtem na 77,000. summę wyrokiem swoim pro dote quartæ sortis Chmarom przysądziwszy w tymże Roku 1773. Mar: 19

A 2 dnia,

dnia, aby Przeradowski circa acta Grodu Mińskiego wypłacił, a Chmarowie aby z uspokoienia siebie wiecznie kwitowali Przeradowskiego Brata, nakazał.

Y tymże Chmarom post satisfactionem wypłacenia summy i Dekretu, żadney należności in perpetuum do Dóbr wszelkich Wżgo Przeradowskiego ex capite Oyca należących uti post plenariam de omni exdotationem mieć intribuit, i dalsze warunki opisał.

1773. Januari 4. Dekret Oczewisty Kompromissarski ultimæ instantiæ czytać.

Na terminie Dekretem Kompromissarskim naznaczonym Przeradowski sam dobrowolnie in satisfactionem wyroku polubownego idąc, summę zupełną Chmarom 77,000. zapłacił.

A Chmarowie w tymże terminie, in eadem satisfactionem Przeradowskiego wiecznie kwitowali, y do Dóbr wszelkich po Bronisławie Przeradowskim quocunque jure spadłych, i napotym okazać się mogących wszelkiey należności zrzekli się pretensyi sobie i sukcessorom ullo titulo, pretextu niezostawili.

1773. Marca 19. Datowany, Eorundem 20. przyznany zapis Kwitacyiny zrzeczny widzieć.

Tym Zapisem ostateczne między Przeradowskim Bratem a Chmarami Siostrą dobrowolney ugody nastało uskutecznienie.

Y takie dobrowolnie z obustron wydanie i przyięcie przyznanego Zapisu, wieczystą obudwom stronom przeznaczyło spokoyność.

Przeradowski z własnego przeświadczenia, za słuszną rekognoskowawszy intali quanto exdotacyą siestrze bez naymnieyszego odgłosu szkody swoiey, przy wszystkich Dobrach, jako Dziedzic pozostały zostawał.

A Chmarowie tym wydziałem Braterskim uspokoieni paccate żyli.

Nieczuł Przeradowski żadney szkody dla siebie przez wyprawę daną Siestrze, i o to nigdy nieżalił się na Chmarow.

Kwitował wprzód jeszcze Zyżemskich Sędziow Oyczyma i Matkę z opieki, a przez tę kwitacyą wyznał dobrowolnie, iż miał z czego exdotować Siostrę.

Bo iż wszystko do rąk doszło z wszelkim według Prawa przepisu użytkiem z rąk Opiekuńskich tym Dokumentem poświadczył.

Nieskarżył napotym, a przez lat 6. iżby mu całość niebyła do rąk daną, a tego świadkiem jest dobrowolna exdotacya Siestrze postąpiona.

Po zaspokoieniu się z Siostrą znowu nieżalił się do Roku 1776. ni na Siostrę ni na Opiekunow Zyżemskich, iżby mu w czym szkoda była.

A jakże dopuścić ewentualney przygody ustronnego Dóbr zakwestyonowania, przypadek z złamaniem bespieczeństwa wszelkiego poszukiwania mimo zapisy przyznane, mimo ugody solenne, mimo Dekret oczewisty ultimæ instantiæ polubowny, na tych, ktorzy Ewikcyi za przypadkowe szkody niedali.

On na Dóbr całość po Antecessorach z głowy Oyca swego sobie należną miał y ma jako Dziedzic wszelkie bespieczeństwo.

Bo Michał Przeradowski kupuiąc Dobra Puchowicze i Bołocze od Chodkiewiczowey, miał zupełną Ewikcyą Prawem ubespieczoną.

Bo Ewikcya Tyszkiewiczowska Chodkiewiczowey dana wespół z Ewikcyą dodaną od Chodkiewiczowey w Prawie wieczystym 1677. Xbra 20. dokładnie ostrzeżona. *Czytać Prawo.*

Więc gdy Przeradowski od lat stu Dobr przez Michała nabytych i ewikcyą zastrzeżonych był wiecznikiem, i gdy o te Dobra Dziadowie iego dzieląc się procedowali, Kwestya w Dekrecie 1720. od Tyzenhauzow Antecessorow Judyckiego przez Interwencyą o Dziedzictwie była tayna. *czytać w Dekrecie Intrwencyą.*

Y gdy

Y gdy od opiekuna po Oycu wſzyſtkie (iako wyraża w Kwitacyi z Opieki) odebrał munimenta, już o tych kweſtyach niemogł być niewiadomy, bo całe lat 10. do czaſu exdotacyi ſam ſię rządząc, znał Dobr Oyczyſtych fundamenta.

A przy ugodzie z Sioſtrą takowey Kweſtyi Dziedzictwa Dobr Puchowicz, Bołoczy na zmnieyſzenie poſagu nieoponował.

Tedy czuł ſię do pewności Ewikcyi na połowie Dziedzictwa, a na połowie Summy pewność ſobie przeznaczaiącey.

Oraz znaiąc walor tych Dobr i dalſzych (uti ſupra) benevole Sioſtrę Chmarzynę exdotował.

Mówić bowiem, że per ignorantiam Dziedzictwa pewności, oſzukanym zoſtał w przepłaconym poſagu, i przeto per clementiam, ſeu moderamen nie u Ewiktorow, gdzie miał jus requirendi, Lecz u Chmarow, gdzie żadnego ſobie nie zachował warunku pro repetendo, napaſtnie ſzukać nadgrody, któreż mu Prawo przyſtęp dało.

Jeźli powie tym podobieńſtwem, że dzielne dobra z Bracią, gdy po dziele część która odpada, winni nadgradzać, ideo i Sioſtra poſag wrócić powinna.

Odpowieda ſię iż to daleko inna rożnica, bo Bracia Dział czyniąc, równość ſobie wſzyſtkich Dobr ſpadłych waruią, i ewikcyą ieden przeciw drugiemu zachowuią, i tak prawo dla Braci w równym dziele beſpieczeńſtwo kładzie, iż oni pewnych, li niepewnych dziedzicznych lub doczeſnych Dobr Sukceſsorami zawſze równość między ſobą mieć maią.

Sioſtra zaś na exdotacyi będąca do tych obowiązkow ni przez Prawo obowiązana, niteż bez wyraźney Ewikcyi od ſiebie daney, niemoże być o poſagu zwrót kweſtyonowana.

Boby zawſze Sioſtry w niepewności poſagu byli przez chytrość po ludzku od Braci na ſzkodę wyſiloną.

Bo Bracia mogliby podſtępne czynić kroki, niby utraty, poślednieу maiątkow Oyczyſtych.

Jako i w tey Sprawie Sąd widzi zamiar Przeradowſkiego, podſtępnie wytężony na ſzkodę Chmarzyney.

Powtóre nie widzi Chmarzyna ſzkody Brata, ani doświadczcza oney ſam Przeradowſki, bo on nic nieutracił z ewikcyi Pradziadowi ubeſpieczoney.

Bo on dobrowolnie wyprzedał ſię z Maiątku Dobr Puchowicz, a Sioſtra iego ku tey przedaży ni mogła, ni czyniła przeſzkody.

Niteż ta przedaż na Sieſtrze poiſkiwać mniemaney ſzkody, przez dobrowolną ſtratę nie otworzyła wſtępu, i tak Art: 87. Rozdz: 4 decyduie, że dobrowolna iednego zgoda, zyſk lub utrata, drugich części uczęſtnikow zaymować niemocna.

Miał Przeradowſki pewne Dobra po Oycu ſwoim, i ewikcyą przy nabyciu Przeradowſkim zupełnie warowane, i z takąż Ewikcyą nieſtracił onych, lecz Alexandrowiczowi Sędziemu Ziemſkiemu Grodzień: w Ru 1777. Maia 26 dttnym, et eorundem 28. przyznanym, Prawem wieczyſtym przedał, ſłowa tego Prawa: „ Takowymże Prawem i mocą „ iakim oſiągnołem przedaię, oraz wſzelkie Prawa warunki i za„ ręki mnie ſłużące przenoſzę i wlewam. *Czytać Prawo.*

A któż niedoſtrzega, iż Przeradowſki przez przedaż Dobr Puchowicz, ma całość tę, którą przy wypoſażeniu Sioſtry miał.

Bo gdyby Prawem i Dekretem on te Dobra uronił, w ten czasby nieco miał pozor ad requirendum na Sieſtrze przebranego poſagu.

Lecz i tak niemógłby mimo Zapisy przyznane, ewikcyi i regreſsu niedaiące, mimo ugodę dobrowolną, i Dekret Komprom: z Praw wyroku, poiſkiwać rzeczy ugodą i Prawem ſtraconey na Sieſtrze.

Co do warunkow Praw niewzruſzenia.

Raz, że Zapiſy przyznane wieczno-trwałe i nieporuſzone zoſtaią (iako Zapis na Kompromis ugody dobrowolney, i Kwitacya albo zrzeczenie)
Tak Art: 1, 2, i 6. Roz: 7. decyduią, tak Konſt: 1588. i 1726 de valore Zapiſow twierdzą i rozumieią.
A na tych fundamentach beſpieczeńſtwo Obywatelſkie iſtotnie zależy.
Inaczey zaś pozwolić wzruſzać przyznane Dokumenta na czym rzecz ſkończona, więc twierdzy i beſpieczeńſtwa Obywatel nigdzie nie naydzie.
Powtóre zakazało Prawa Dekretow oczewiſtych w wątpliwość w prowadzać a ich walor y pewność, mianowicie ultimæ inſtantiæ Sądu Konſtytucye 1581. i inne minowſzy liczne 1726. i teraźnieyſze 1764. oraz 1776. tak zabeśpieczyły, iż ani Seymem poruſzone być niemogą.
Dekreta zaś polubowne Konſtytucye 1726. y Statut w Art: 85. Roz: 4. za ultimæ inſtantiæ deklarowawſzy, tak iako Trblne w uroczyſtości ſwey zachowuią y Naywyżſzym Subselliom tyczącym ſię do tych Dekretow nullitatem actis o Dekretach polubownych taż Konſtytucya inhibet.
Art: zaś 25. y 75 Roz: 4. przez iednanie, albo przez Sąd rzeczy ſtraconey powrótu w żadney myśli y w rozumieniu nie obiecuiąc ten Sąd, lub iednanie za wiecznie nie poruſzone decyduią.
Jakże więc przy kardynalnych twierdzach Przeradowſki na Chmarach odzyſk posagu obiecywać sobie może?
Jak mu bez prawołomſtwa, bez wzruszenia, przyznanych Dokumentow y Dekretu ultimæ inſtantiæ polubownego, przez obie ſtrony zaſkuteczni onego, ktożkolwiek dopomodz poważy ſię zyſku fortelnie zapretendowanego?

Dalſze roztrząśnienie pretensyi y procederu Przeradowſkiego.

Trzymał on zawartą ugodę na Dekrecie komp: oſtatecznym, y satysfakcyi z niego zakończoną, i nigdy o to iżby miał krzywdę iaką nie manifeſtował, nie ſkarżył ſię, a przecie Prawa o każdą krzywdę na Urzędnic ſkargę mieć determinuią.
Pozwany on wprawdzie przez JWgo Judyckiego w Roku 1775 o exempcyą połowy dobr Puchowicz i Bołoczy, i z nim Dekret Copiar: Spraw 1776 7bra 28 zapadł.
A przecie on na Chmarow ſkargi, Manifeſtu, iako chce mieć Art: 59. Roz: 11. czas trzyniedzielny zakładaiąc nieczynił.
Pozwał y on potym Chmarow 1776. 9bra 25. y Dekret Copiar: Spraw præceſſit z niemi præ inſtantia Przeradowſkiego 1776. *Marca 13. Dekret Vide.*
A iż nie maiąc krzywdy wedle Prawa ſobie na Puchowicze ſłużących pozywał Chmarow, to poślednicy Dziełem ſwym przyświadczył.
Znał on moc y walor Praw na Puchowicze ſobie ſłużących, wedle których ſiebie przy Dziedzictwie, a Sieſtrze posag determinował, na Dobrach po Anteceſorach in quantitate. & qualitate wiadomych y wedle Ewikcyi w Prawach, od Tyſzkiewiczow Chodkiewiczowey, a od Chodkiewiczowey Pradziadowi ubeśpieczoney, pewny był tey ſubſtancyi, z którey Chmarzynę exdotował.
Pewność ewikcyi y pewność Prawa, na Puchowicze, Bołocze od Chodkie-

wiczo-

wiczowey tym iaśniey Przeradowſkiemu poświadcza ſię, kiedy Alexandrowicz przed rozprawą z Judyckim, Stetkiewiczami ſukceſſorami po Tryzniankach kupić, a Przeradowſki bez Ewikcyi przedać mogli.

Chmarowie zaś o tym kontrakcie naymniey nie wiedzieli, i Sioſtra od Brata Chmarzyna ieśli rozumieć ze ſzkodą przedaż do takiego Kontraktu wiadomości niewezwana.

Ktoż y iak sądzić będzie że traci cożkolwiek z ſubſtancyi Przeradowſki, widząc pewne, aż do przedaży Dobr całkowitych wſzyſtkich tych z których exdotował Siostrę nieutracone Aktorſtwo.

Więc Przeradowſki, gdy przedał Dobra Bołocza Chydrę y Puchowicze, nic nie tracąc przedał tak, y w takim sposobie, iak iego Pradziad nabył. Słowa Prawa Przeradowſkiego „ Rozmyślnie y dobrowolnie na wie„czność, Prawem z Przodkow moich mnie ſłużącym, przedać „determinowawſzy ſię oneż, a mianowicie Miaſteczko Pucho„wicze &c. za ſummę 50,000. to ieſt za 40,000. Summy zaſtaw„ney na wſzyſtkie te Dobra Chodkiewiczowey, od pierwſzego „Męża wnieſionych, y do opłacenia przez Potomſtwo Reginy „Szemiotowey y Teodory Tyſzkiewiczowey lokowanych tudzież „na 10,000. złłch in vim dziedzicznego Aktorſtwa Bołoczy i Chy„dry cum attinentiis, alias połowy Dobr Puchowicz, od Tyſzkie„wicza prævia evictione na dobrach iego na Osobę Chodkiewi„czowey, a od niey Pradziadowi moiemu Michałowi Przerado„wſkiemu prævia evictione, na Dobrach oneyże małych i wiel„kich Solecznikach, wiecznością przedanego takowymże Pra„wem, y mocą iakim oſiągnołem, Tadeuſzowi Alexandrowi„czowi przedaię, oraz wſzelkie Prawa, warunki, y zaręki mnie „ſłużące przenoſzę y wlewam.

Więc on y wiedział, że połowa dobr Puchowicz, Bołoczy iemu należąca ieſt w pewnym dziedzictwie, i że na drugiey połowie exempcyiney ma ſummę pewną 40,000.

A zatym tak wiadomą ſubſtancyą i w takim gatunku prócz innych Dobr iak miał Przeradowſki po Oycu.

Tak z tey ſubſtancyi dobrowolnie determinował ugodą na posag dla Siostry Chmarzyney 77,000.

Gdyby zaś rozumieć jak powiada, że on nic nieznał, i dla tego mimo Art: 3. Rozd: 4. determinacyą z Dobr ruchomych i ſumm posag Sieſtrze nie proporcyonalny oddał, i oſzukany zoſtał.

Przeto rozumieć równie trzeba, że ſię on oszukał i w przedaży Alexandrowiczowi połowy aktorſtwa Dobr Puchowicz.

Toć gdy rozumieć za poruszone akta uroczyście zawarte, między Chmarami a Przeradowſkim.

Więc i Alexandrowiczowi przedaż równie ku wzruſzeniu ma być rozumiana.

Y wiecey o tym konkludować przyſtoi, przez pozor, że wſzyſtkie akta co movente upadać maią, gdy o posagu iakiby miała wziąć Chmarzyna bez szacunku Urzędowego rozſądzić nikt nie zdoła.

Więcby pokaſſowawſzy (kiedy ſię godzi myślić) wſzyſtkie uroczyſte tranzakta, i ugodę dobrowolną z Chmarami, i Dekret Kompromiſſarſki, i zrzeczenie przyznane i równeż prawo Alexandrowiczowi wieczyſte przyznane szacunek Dobr dziedzicznych naznaczyć trzeba było.

A tak pretensyi poſtępney Przeradowſkiego do Chmarow w ten czas pewną limitę daćby można.

B2 Ychę-

Y chętnieby przeftali Chmarowie na tę plantę, wrociliby oni fumę 77,000. wziętą za posag, a ofmą częścią Dobr Bołoczy wieczyftym szacunkiem z połowy część 4tą, tudzież część 4tą w Miłaszewie, i Kolczycach, oraz Dobr dalszych kontentowaliby fię.

Leczże tak ani fię godzi, ani przyftoi wzruszać Dokumentow przyznanych i Dekretow polubownych, tudzież Praw wieczyftych & actus bonæ voluntatis targać.

Przeto pretensya Przeradowfkiego, w teyże nieznaiomości iak mieni, & in absurdo in convulfionem beśpieczeńftwa Obywatelfkiego do Chmarow wytężona.

Jle, że Przeradowfki już maiąc lata zupełne, i więcey nad przepis w prawie do zupełności lat maiący z Opieki kwitował Zyżemfkich.

Potym znowu w lat 6. i 7. o posag z Sioftrą i Szwagrem kombinował fię już lat kilka będąc żonaty, i dzieci fpłodziwszy.

Na oftatek do Roku 1776. dawności zamiar po wyiściu z opieki fkończywszy, i naymnieyfzey noty o krzywdzie swey, i oszukaniu iak mieni nigdzie nieczyniąc był fpokoyny,i przedażAlexandroczowi wszyftką do praw przepisu ftosownie uczynił.

Więc iakże bez uymy iego wiekowi i rozumowi, te akta wszyftkie za nieważne sądzić, nifi in capacem rerum agendi deklarowawszy in perpetuum.

Ze zaś widzi Sąd osobę i wiek, do czynności iakie były zdolne w Przeradowfkim.

Toć nie dozwoli jemu wzrufzać tych aktow, które on dobrowolnie przez ugodę i kompromifs prawami mocno ściśnione poftanowił.

Boby inaczey wfzyftkie prawa wyż allegowane, gwałt i wzrufzenie poniofły.

Bo te prawa ad amiffa regrefsu nie czynią, a zapisy przyznane i Dekreta polubowne, za nieporufzone i mocne deklaruią.

Sądzić albowiem, że mocen Przeradowfki regredi do zwrótu posagu, aże Chmarowie powinni jemu nadgradzać to, co on niby traci w przedaży.

A zaliż ręczyć można, że on że ftratą, nie przewidziawszy in objecto zyfkow przedawał tak tanio Dobra.

Przedaż jego zawsze mu wolna była, iako chcąc, komu chcąc etiam darmo, oddać i darować wedle nauki prawa, iako własność swoię.

Toćby on i darowawszy komuś fubftancyą, chciał mieć regrefs do Sioftry Chmarzyney w nadgrodę ftraty.

Nie żądali Chmarowie przy ugodzie i na kompromifsie koniecznie fummowney exdotacyi od Brata, bo tak i prawo w Rozd: 5 Artyk: 3. poucza, iż Brat 4tą część imienia Oyczyftego, jeśli fummy dać niechce, ma Sieftrze oddać, i tak Dekret Kompromiffarfki w proporcyi fummy dobrowolnie umowioney, dobr objęcie i pofiadanie przeznaczył.

Trzeba więc było ieśli przy dokumentach nie miał Brat pewności Dobr Oyczyftych, Sioftrę temiż Dobrami pro dote kontentować.

A tak zyfk i ftrata obudwom Stronom zawsze iednoftayna znaczyłaby fię.

Gdyby dziś iak mówi, że traci z kądkolwiek zyfkiwał fpadkową lub przypadkową millionową fubftancyą Przeradowfki.

Dopuściłbyże do korzyści, tak jak do ftraty ufiłuie? Sioftrę mimo wieczyfte przyznane zrzeczenie.

Alić pewnie każdyby za Przeradowfkim odpowiedział, iż po zrzeczeniu fię Sioftra Exdotowana nie jeft zdolną na zyfk fukceffyi, bo zrzeczenie przyznane, authoritate Prawa in Dubium nieidzie, jako akt dobrowolny.

Także

Także więc rozumieć o przyimuiącym zrzeczenie, iż równie akt dobrowolny przyięcia zrzeczenia przyznanego.

Ideo actum bonæ voluntatis, i jedney i drugiey ſtronie, na zyſk lub ſtratę Ewentualną ugodą zapieczętowany, w nieodcofnionym terminie rozumieć należy.

Więc Przeradowſki przez przyięcie wieczyſtego zrzeczenia, tak zyſku, jako i ſzkody dobrowolną ſtał ſię ofiarą.

Nieprzeto za pieniądze kupią ſię rzeczy, aby na nich zyſk konieczny był przeznaczony, gdyż do nayważnieyszego punktu ſtraty, w nadzieię zyſku handluiący przyiść może.

Izaliż on bez kaucyi, czyli Ewikcyi może mieć Regreſs do tego, gdzie kupuie?

Więc a ſimili i w tym przypadku ſądzić trzeba, przy Praw wyraźnych wyroku, iż ad amiſſa non datur regreſſus.

Przeradowſki że był Aktorem trzech części Bołoczy i Puchowicz to z działow Dziadow jego 4ch Braci jeſt pewnym, bo on jedney części proſtym ſpadkiem po Boguſławie, dwóch zaś po bezpotomnych Ludwiku i Xiędzu Mikołaju unicus hæres, a Barbara Przeradowſka in voto Przyſiecka czwartey części po Staniſławie była Dziedziczką.

Ludwika część w Puchowiczach w zaſtawie po Jlliczownie Zonie jego u Bykowſkich hærebat.

Po Staniſławie zaś część w Turynie i Buchowiczach Dziedzictwem Barbarze należąca u Wołodkowicza wprzód była zaſtawną, po tym Wołodkowiczom i Bykowſkim przez nią przedana.

O tym w Dekrecie 1778. 7bra 28. Oczewiſtym Trybunalſkim folio 17. y 18. świadectwo pewne de data & actu wyrażonych przedaży czytać.

A ſam Przeradowſki w Prawie Alexandrowiczowi danym,trzech części poſſeſſyi ſwoiey po Boguſławie Ludwiku, i Xiędzu Mikołaju w Dobrach Bołoczy i Puchowiczach pewność zalicza *vide Prawo.*

Ze zaś Bołocza i Chydra, y połowa Miaſteczka Puchowicz, w Aktorſtwie jednego Przeradowſkiego pozwanego były, to y dział poświadcza, acz w nieregularnych i rozrzuconych ſchedach 1705.

Y ſam Przeradowſki przez rzetelność, do wyprzedania ſię dzierżenia, a naoſtatek Prawo 1766. 7bra 18. datowane, Eorundem 25. w Grodzie Nowogrodzkim przyznane arędowne, od Przeradowſkiego Zyżemſkim dawane *Czytać ad caſum.*

Tudzież Jnwentarz 1767. Apr: 24. przy transfuzyi od Zyżemſkich Chmarze teyże Arendy na Puchowicze Bołocze cum Attinenciis *videatur.*

Więc gdyby chciał mówić, jako w Produkcie rzekł, na Karcie pierwszey ſtronicy drugiey, *że proceduiący Przeradowſki w głowie Oyca czwartey części był poſiadaiącym*, iż on drobną część Puchowicz dziedziczył, a ztąd nieregularność wyposażenia y przebor na Chmarach poſagu dowodzić chciał.

To Dokumenta jegoż przekonywaią inaczey, iż on połowy po Boguſławie, Ludwiku i Mikołaju jedynym był Dziedzicem.

A co wnoſi, iż on tracąc wedle działow połowę Puchowicz, muſiałby tracić w drugiey nieutraconey połowie połowę na rowny podział.

Tedy o to kweſtya uſtała, gdy Wołodkowicz i Bykowſcy przez nabycie od Barbary conſucceſſores do działu, wyprzedali bez Ewikcyi z Dóbr takowych.

A jako oni nic nieſtracili, gdy to co mieli kupnym wyprzedali.

Tak równie i Przeradowſki nic nieutracił, gdy co po Oycu, i z ſpadku poſięgnął, wedle działu całą ſwą ſchedę, taką z jakiey wyposażał Sioſtrę przedał Alexandrowiczowi.

C Ergo

Ergo jak miał wiadomą ſubſtancyą Przeradowſki, czasu godzenia ſię o poſag z Sioſtrą, tak z tey ſubſtancyi wypoſażywſzy Chmarzynę, nic nieutracił próżno ni przez dział, jakby chciał rozumieć, ni przez wyprzedanie, jak mówi że tanno przedał.

On nieprzedał całych Puchowicz, jakie Mikołajowi od Chodkiewiczowey doſtały ſię, bo po działach połowy, jak ſam mieni, i jak jeſt rzeczywiście był Dziedzicem.

On też z teyże i takiey połowy wypoſażał Sioſtrę, a co Bykowſcy i Wołodkowicz trzymali, to ni w ſzacunek posagu dla Chmarzyney niekompntowało ſię, ni też przez przedaż na tym mógł tracić, bo nie on, lecz Bykowſcy i Wołodkowicz wyprzedali i bez Ewikcyow.

Zatym mniey, albo więcey trzymali, i wyprzedali Bykowſcy i Wołodkowicz, uymy żadney Przeradowſkiemu Dobr nieuczynili.

Toć niema powodu, z czegoby pretext do Sioſtry na zwrót poſagu ſłuſznie mogł ściągać.

Ale dobrowolnemu wyprzedaniu ſię z Aktorſtwa Boloczy i Puchowicz, los ſwóy ſtraty, gdy ią być rozumie, przyznać powinien.

Przedane aktorſtwo, że w oſobie Przeradowſkiego Chydry i Bołoczy, y połowę równą Dobr Puchowicz znaczy, to z Teſtamentu Teofila Tryzny ieſt dowodnym, in his verbis: „ A Mtść Bołocze ze Wſią Chy-
„ drą, drugim Sieſtrzankom moim &c. zapiſuię tak, iż iedni
„ drugim niwczym mimo tę wolą moią przeſzkody czynić niema-
„ ią, *vide ad caſum:*

Y że tey połowy za nabyciem Alexandrowicz przez rozſądek Trblłu legalizowany Dziedzicem, i wedle tegoż Teſtamentu w Dekrecie taż połowa nienaruſzoną ztwierdzona.

„ Przeto iak niema pobudek Przeradowſkiemu z tego względu do Chma-
„ row, na zwrót poſagu formowania pretenſyi, tak z przyczyn De-
„ kretu Trblſkiego 1778 7bra 28. wieczność Dobr na Exdotacyą no-
„ minowanych z zarzutow wywiązuiącego, iaśnie pokazuie ſię: że
„ Chmarowie wolni zoſtaią od pretensyi, a Przeradowſki zaufany w
„ nieznaiości per clementiam et moderamen, w zamęcie zyſku nieſpra-
„ wiedliwego pragnie.

O tym Punkt drugi krótko

Co było objektem Punktu pierwſzego, Juſtyfikacyi Dobr, z których dla Sioſtry posag, czyli wyprawa od Przeradowſkiego ſłuſznie i nieodzownie uſpokoione.

To w naſtępnych przyczynach ważność Dziedzictwa Dekretem Oczew: Trblſkim Alexandrowiczowi za nabyciem od Przeradowſkiego Dobr Bołoczy i Chydry rekognoſkowana mocniey zaręcza.

Byłość Dobr, iakie po Broniſławie Onufremu Przeradowſkiemu Bratu Chmarzyney doſtały ſię ogulnym celem przez ſzacunek 4tey części wſzelkiego maiątku dobrowolnie Seſtrze od Brata determinowaney, ſtały ſię na wypoſażenie ofiarą.

Tey byłości w ieſteſtwie nienaruſzonym Kontrak Przeradowſkiego z Alexandrowiczem dowodnym ſtał ſię świadkiem, a ocalenie przez Dekret Prawa i dziedzictwa po Przeradowſkich Alexandrowiczowi, ſą zaſłoną i pewnością, od pretenſyi zwrótu dobrowolnie Chmarom od Przeradowſkiego danego poſagu.

Skończywſzy rzecz dobrowolnie przez ugodę, czyli Sąd ugodny Polubowny Przeradowſki z Chmarami, i obuſtronnie uległſzy zaſkutecznieniu oney ſpokoynemi wzaiemnie być ſię ſądzili.

Prze-

Przeradowſki przy Dobrach Bołoczy, Chydrze Puchowiczach, Folwarku Horodnie w Minſku Miłaſzewie, Kolczycach w Nowogr: Wdztwach Dworu w Minſku, Sum i wſzelkiego ruchomego maiątku, oraz wſzelkich Sukceſsyow zoſtał iedynym dziedzicem.

A Chmarowie ſummą od Brata dobrowolnie zapłaconą władnącemi ſtali ſię.

Nie miał Przeradowſki przeſzkody i intereſsowania od Sioſtry do zrzeczonego Maiątku, i wolnowładnie dyſponuiąc ſię, Dobra znaczniey ſze Bołoczę, Chydrę Puchowicze zbył Alexandrowiczowi.

Zbycie iego w iakich było aktorſtwa powodach i twierdzach Dobr rzeczonych, to Dekret Oczewiſty Trblſki 1778 7bra 28. iawnie zaręcza *czytać.*

Pozywany Przeradowſki przez Judyckiego Sukceſsora Reginy Szemiotowey równo z Wołodkowiczem i Bykowſkiemi, a taż Szemiotowa, że do Bołoczy i Chydry równey połowy Puchowicz nie należała, lecz tylko drugiey połowy zaſtawney aktorką była, to z mocy Teſtamentu Teofila Tryzny Dekret zaręczył. Więc Judycki do Przeradowſkiego części Dziedzictwa nienależał i nieſięgał.

A Stetkiawiczowie w głowie Teodory Tyſzkiy wiczowey, o Bołoczę i Chydrę równą połowę Puchowich acz ſię dopominali, jednak moc Praw: Tyſzkiewiczowſkiego z gruntowną Ewikcyą Chodkiewiczowey, a od Chodkiewiczowey Michałowi Przeradowſkiemu ſłużące podołały, przeciw Stetkiewiczom w utrzymaniu teyże połowy aktorſtwa. *Czytać Prawa z Ewikcyami.*

1746. Maia Dttne, eorum: 15 przyznane od Tyſzkiewicza, i drugie 1677. Xbra 20 Dttne, a 1688. 8bra 20 przyznane od Chodkiewiczowey.

Jako o tym tenże Dekret Trblſki obſzernie w przyczynach approbaty Dziedzictwa Bołoczy i Chydry równey połowy Puchowicz, Alexandrowiczowi w ſtopniu Przeradowſkich doſtatecznie konkluduie.

Prawa wſzyſtkie aż do Alexandrowicza doſzłego aktorſtwa approbowano, i wieczyſtą poſseſſyą temuż Alexandrowiczowi Dobr Bołoczy i Chydry ze wſzyſtkiemi przynależnościami ubeſpieczono, *Czytać Dekret oczowiſty Trblſki 1778.*

Z tych przyczyn w Dekrecie pomienionych, któż niedoyrzy, iak był pewny Dziedzic Przeradowſki, kiedy Alexandrowicz w głowie iego za Prawem nabycia, utwierdzon w tymże dziedzictwie.

Więc z tak pewnego dziedzictwa, gdy Sioſtrę wyposażał Przeradowſki, iakże chce zwrótu, y zruſzenia, przez posag opłatu 4tey części Sieſtrze, gdy sam przy całości pewny.

Czy tym pozorem, iż tanio przedał Dobra, z których wyprawa Sieſtrze dana, w kompucie ogulnym z innemi Dobrami zdaie ſię przydrożey.

Lecz Sioſtra nie była przyczyną tanney przedaży Dobr Bratu, owſzem z tego względu miał pobudki, drogo-cennie utrzymywać ſię przy Dziedzictwie.

Jego płochość y nie uwaga przy twierdzach Munimentowych, w iegoż ręku na te Dziedzictwo złożonych, że nie umiała doſtrzedz całości.

A za cóż Sioſtra ſwoim Maiątkiem ma odpłacać Bratnie niedbalſtwo?

Niechby zarówno przed wyprzedaniem Przeradowſki wezwał Chmarow na zyſk y ſtratę procederowy, iak był pozwanym? a w ten czas miałby przyczynę za równą z Sioſtrą dzielić zyſk y ſtratę.

Pozwał on Chmarow ſtoiąc w procederze z Judyckim, y Stetkiewiczami, y Chmarowie nieuniknęli od ſpolnictwa procedowania przeciw Kwerytorom Dobr tych, z których posag mieli, bo z iego z pozwu dyllacyą Copiar: ſpraw wzięli.

Przeradowſki ſtante hac lite y z Chmarami, ſkoro poważył ſię przedać Alexandrowiczowi dziedzictwo.

Jakże rozumieć przez fię przedaż, gdyby nieuwolnił Chmarow od obowiązku procederowego, y od pretensyi przez fię wprzod uregulowaney.

Z Przeradowſkim iuż ſprawy niebyło, Judyckiego i Stetkiewiczow na Trble, ale z Alexandrowiczem finalna naſtała decyzya.

A onże iednak Chmarow pociągnoł, y z niemi w ten czas, gdy dobra w dziedzictwie utwierdzone tak, iakby iemu, Alexandrowiczowi o utratę tych dobr pretensyą nazwrót posagu popierał.

Y przeto taki poſtępek Przeradowſkiego, ieśli niewidzialnie pokonywa, o umyślne tanno zbycie dobr przez niego? Izali nie mogą mówić Chmarowie, y tak twierdzą, że na ich ſzkodę, ſześćkroć więcey warte Dobra za 50,000. złtch w Prawie przedażnym w oguł napisaną ſummę, a za dziedziczną połowę Puchowicz, Chydry i Bołoczy tylko 10,000. wyrażoną, przedał Alexandrowiczowi Przeradowſki.

Owoż co go przekonywa o nieſłuſzne Chmarow nękanie. Bo Chmarowie y dziś gotowi będą, in natura kontentować fię dobrami, a wrócić dany posag z dobr leżących i ruchomych.

Bo dobr Bołoczy, Chydry, równa połowa Puchowicz warta 300,000. a z drugiey połowy ſumma 40,000. zaſtawna iuż z ſuperatą, wrócić posag Chmarom od Brata dany, a coż dalsze dobra y Maiątki? iako Miłaſzew, Kołczyce, Horodno Summy y Ruchomość? tedy to wſzyſtko wedle ugody Brata dobrowolney w awantażu dla Sioſtry?

Ugody dobrowolney nikt niezdolny ruynować, iak Prawo udecydowało, y od obowiązkow dobrowolnie przyiętych żaden Sąd uwolnić, y rozwiązać nie mocen, Konſt: 1699 titulo porządek puncto 6to w tych ſłowach o tym piſze „ A w ſprawach rzeczy osądzoney, albo zapisowych, ktoby „ Dekretowi, albo zapisowi dosyć nie uczynił według Prawa Co-„ æquacyi Trbł, y każdy Sąd od zarąk w zapisach y Dekretach „ założonych, uwalniać nikogo nie będzie.

Item Art: 15 Roz: 7. także deklaruie „ Obowiązkom ſwym każdy dosyć czynić powinien będzie. A gdzieby opisowi ſwemu dosyć czynić „ niechciał, y w czym z niego wyſtąpił, albo nie wypełnił, tedy „ wewſzyſtkim według zapisu ſwego upadywa.

Kiedy więc w tak trudnym ściśnieniu, i w więzach Dokumentow przyznanych, ugod dobrowolnych, Praw wieczyſto przedażnych między Chmarami a Przeradowſkim interes Sąd doſtrzega.

Możeliż bez ſtargania twierdz naypewnieyſzych mieć pretenſyą Przeradowſki do Chmarow?

A Sądże na tak niepewną pretenſyą, możeli być dogodnym do intencyi Przeradowſkiego non nisi per clementiam illicitam.

Bo Sądowi chcącemu podnieść ugodę, Dekret polubowny, Zapis Kwitacyiny zrzeczny przyznany, raz trzebaby jako fię wyżey rzekło, ſkaſſować i Prawo od Przeradowſkiego Alexandrowiczowi wydane, tuż dopiero nie za ſtołem rzecz, ktorey niewidzi, i niedotyka fię o to kończyć, ale na ſzacunek do Urzędu Podkomorſkiego odeſłać przyſtoi. czytać Artykuł 3. Rozdz: 5. o tym naukę = A szacunek tey 4tey części imienia, według ważności gruntow i pożytkow jego, a nie według Statutu uznawan być ma przez Podkomorzego.

Wſzakże i w tym Artykule Klauzula wyraźna, *Jeśliby fię ſame ſtrony z ſobą niezgodziły.* Więc ugodę za pewną wſzyſtkie Prawa rozumieią.

A jakoż rebellizuiącemu Przeradowſkiemu Sąd ma dogadzać jego opinii.

Skończona rzecz tylo tranzaktami, i już jey odcofnąć niepodobno, więc zacóż Przeradowſki zakłócił Chmarow, mimo uroczyſtości przez fię przyięte i ſtwierdzone.

Izaliż on za mówienie przeciw dobrowolnym ſwoim zapiſom, i przyznanym niepowinien być karany, wedle wyroku Art: 7. z Rozdz: 7.

Może

Może mówić, że i on przez Alexandrowicza wedle Prawa wydanego do Ewikcyi był pozwany, w ten czas, gdy Judycki i Stetkiewicz rozprawowali się.

Jakież z nim judicatum? widzieć Dekret Trybunalski, w którym między Alexandrowiczem w stopniu Juryzdatorow, jako i Przeradowskiego, a Judyckim i Stetkiewiczami spór i wyroki nayduią się.

Między zaś Przeradowskim a Alexandrowiczem i słowa Dekretu niemasz, bo też Przeradowski na pewność Dziedzictwa Bołoczy i Chydry nie swoią, ale gotową Tyszkiewiczowską Stetkiewiczow Antecessorow Ewikcyą przelał, słowa Prawa Alexandrowiczowi od Przeradowskiego danego, co do Ewikcyi: „ Oszem jak na pewnosć Aktorstwa mnie „ służącego Ewikcye wyższemi Prawami opisane mnie służące „ wznawiaiąc na osobę Wżnego Alexandrowicza przekazuię, y „ wlewam.

To Ewikcyą gotową tak wyraził; a Ewikcyą własną na co pomienił; dalsze kontenta i słowa Prawa tłumaczą: „ Jak na pewność, iż te Do„ bra pośledniey szemi, przezemnie lub Przodkow moich długami, „ lub Ewikcyami, ani też przewodami Prawnemi obciążone, „ y zawikłane nie są, y jako żadna wieś, ani część gruntu przez „ Przeradowskich poprzednikow moich, ni przezemnie z schedy „ mnie należącey od Dóbr Puchowicz i Bołoczy, do nikogo in„ nego prócz działow Konsukcessorskich oddzielona nie jest.

Więc Ewikcya Przeradowskiego nie przeciw Stetkiewiczom, ale tylko przeciw Sukcessorom Przeradowskiego, przeciw zaś Stetkiewicz względem Ewikcyi o zaręki, już Alexandrowicz w stopniu Przeradowskiego, miał sprawę. *Widzieć Dekret na karcie* 20.

Zacóż Przeradowski z Chmarami simultaneo actu nierozprawował się w ten czas, gdy sprawa była oczewista z instancyi Judyckiego i Stetkiewiczow?

Wszakże już po Kopii Spraw, bo te 1777. Marca 13. decydowane Chmarom, a rozprawa między Judyckim, Stetkiewiczami, i Alexandrowiczem 1778. in 7bri, gdzie łączył Przeradowski i z Chmarami Aktorat.

Może powie, że dylacye niewyszły, a wszakże Artykuł 21. z Rozdziału 4. naydaley 3ciego dnia rozprawić się każe, więc Przeradowski sam niechciał rozprawy, ale znowu dylacyą pisał, na podchwycenie, uwikłanie i zrzekanie w zamęcie Chmarow.

Y tak działo się, bo 1779. Apr: 10. pod Limitę Kadencyi w Wilnie, gdy się już Chmarowie naymniey rozprawy spodziewać niemogli, on Dekret in contumatiam ex termino tacto subreptive zyskał.

Zastanowić się należy Sądowi nieparcyalnemu y nad Regestrem Taktowym, a z niego konwikcyi zyskaney Dekretu niestałnego.

Regestr Taktowy tylko był przez Konstytucyą 1775. Roku Judyckiemu przeznaczony.

Przeradowski zaś niewyczyta dla siebie Regestru determinowanego, i dla tego 1777. Roku Przeradowski z Chmarami łączył Aktorat z Regestrow Ordynaryinych sprzeciwieństwa, i Kopie spraw poszły.

Gdy zaś powie, że Regestr Taktowy wyrokiem Trybunału rekognoskowany 1778. Roku.

Toć silnieysza Konst: 1764. titulo Regestra nullitatem Decretorum zakładaiąca, i niemożno myślić, ani tak jest, żeby Dekret Trblski przeznaczył napotym Regestr Taktowy, ale tylko w ten czas łączył, jako do jedności sprawy z Judyckim.

Skoro tedy z Judyckim sprawa oczewistym ultimæ instantiæ Dekretem skończona, więc Przeradowski evocatorie Dekret na Chmarę zchwytał ex

D termi-

termino tacto in contumaciam ewokacyinie, więc ten Dekret z exekucyą kassacie podlega.

Owoż z tego wszystkiego, iak się jaśnie rzecz otwiera, że Przeradowski in præjudicium Chmarom, tanno-cennie wydał prawo na Dobra Bołocze, Puchowicze, że on tylko uczynił respektywę, przemocą i fortelem zysku szukać na Chmarach.

A niezważył tego, że sam wpadł in foveam, quam fecit.

Bo jako rzeczy nie podobne, aby stargać Przeradowskiego, i z Chmarami uroczyste tranzakta nigdy nie reklamowane, tak i Alexandrowiczowi prawa przyznanego wzruszyć nie można, ile że z nim instancyi nie masz.

A rzecz per antecedens, in consequenti iednostaynie ma się rozumieć, i co do Chmarow, i co do Alexandrowicza, bo na iedney powadze praw, i do iednego źrzódła pretensyi czystego zaspokoienia rownie spływa-

Bo chcieć podnieść ugodę i posag wzięty reformować, więc dać szacunek całey Massy substancyi, i tey, ktorą ma, i ktorą wybył Przeradowskiego koniecznie trzeba tak, iako Art: 11. Rozd: 6. § 4to pisze, i jako o nie utracaniu 4tey części Dobr Siostrom należących Art: 3. Rozd: także § 4to dysponuie.

Szacunku więc całey substancyi Przeradowskiego bez wyprzedanych Dobr Alexandrowiczowi mieć nie można. więc sprawa do adcytacyi Alexandrowicza non nisi pozostałaby, a w ten czas, Alexandrowicz musiałby szacunkowi dozwolić Urzędowemu.

Y w ten czas wywiedliby się Chmarowie, czy mniey, czy więcey wzieli przez ugodę posagu, iak z 4tey części przynależy. Więc prożne tentacye są Przeradowskiego, iako contra wszystkim twierdzom.

Bo Przeradowski nic niema za sobą, coby go pewnym zysku na Chmarach mniemanego zaręczało.

Może powie, że taxa w prawie Alexandrowicza Dobr Bołoczy iest widziana 50,000. ukontraktowana przy przedaży.

A ktożby uwierzył, iako in evidenti iest, że Przeradowski nie na szkodę Chmarow tak tanio przedał, wszakże jemu można było i darmo oddać, iak się wyżey o tym mowiło.

Wszakże to nie szacunek Urządowy i do tego dalsze Dobra Miłaszew, Kolczyce, Horodno Dwor w Mińsku &c. w ręku Przeradowskiego będące Dobra do tegoż szacunku należą, iakżeby Sąd za stołem to oszacował?

Y daley mowić może, iż przerażony nie pewnością wyroku Trybunału utrzymali, albo nie Dziedzictwo Bołoczy i Chydry, był przymuszony w takim nie pewnym ewencie, tak tanio przedać.

Ktoż Alexdndrowicza upewnił, iż się on, a nie Przeradowski przy dziedzictwie utrzyma.

Tenżeby Sąd i Przeradowskiego rozsądził, ktory Alexandrowicza, więc i Przeradowski takby był utrzyman, iako Alexandrowicz, bo za temiż dokumentami Alexandrowicz sądził się, ktore Przeradowski miał, y jemu oddał.

Poznał Alexandrowicz pewność Dziedzictwa Przeradowskiego, i dla tego na zysk czy stratę śmiało etiam bez ewikcyi kupował.

Zacož Przeradowskiemu, podobnież nie było ufać losowi.

Zyie

Zyie ſprawiedliwość, i tey mocą Alexandrowicz w ſtopniu Przeradowſkiego utrzymał ſię na Dziedziſtwie Bołoczy i Chydry.

Czemuż Przeradowſki tak był nieufny czekać ſprawiedliwości, i rozſądku, ale dobrowolnie na szkodę, iedynny zyſk na Chmarach pienny uplantowawszy, odbiegł własności pewnieyszey.

W takim rzeczy ſkładzie trzebaby rozumieć i pytać ſię Przeradowſkiego? a on pewnie powie, iż i tu nie znał, i oszukanym zoſtał, tak, iako na przeszłe z Zyżemſkim, i Chmarami czynności swe woła.

O! cóż za nie uważna rezolucya, tak śmiało pod tytułem bezwſtydney nieznaiomości targać ſię na dobrowolne poſtanowienia goło ſłownie.

Nakoniec może poda Przeradowſki w ofiarę przyſięgę, na oſtateczny dowod przeciw Chmarom.

Lecz przyſięga być mu dopuszczona niemoże, contra dowodow pisma dokumentow przyznanych, Dekretow oczowiſtych.

Y tak Art: 77. Rozd: 4. o dowodach mówi § 2do: „ A dowody i odwody na „ wszelką rzecz, maią być naypierwiey przez pismo, albo przez „ świadki, a to są naypewnieyſze i naygruntownieysze dowo„ dy.

Przeto gdy Sąd widzi z ſtrony Chmarow uroczyſte dowody pism, tak solennych przyznanych Dokumentow i Dekretow oczewiſtych świadectwa, toć próżno myślić, iżby na ſtarganie tey uroczyſtości dopuścił Sąd Przeradowſkiemu przyſięgi, boby on przyſięgą swoią poruszał z fundamentow, i prawo Alexandrowicza. Więc niema przyſięgi Przeradowſkiemu. —

Cała pretensya Przeradowſkiego z gołoſłowney illacyi, bez naymnieyſzego Manifeſtu y ſkargi, do przy padku tylko dobrowolney dobr ſtraty recenter zinwentowana, iak nie może być na Sądzie wyſłuchana z nauki Prawa Art: 54. Rozdz: 4. tak ſine clementia w nicość oną obróciwſzy Chmarowie przy kardynalnych twierdzach dowodow wieczyſtey ugody na zapisach przyznanych y Dekrecie połubownym ſkończoney wolną zoſtaią, a toto juris proceſſu, & proſecutione Przeradowſkiego in perpetuum.

A Przeradowſki winien uledz dwoiakim penom Prawnym, y za mówienie przeciw własnym Zapisom przyznanym podług Art: 7. Roz: 7. i przeciw Dekretowi ultimæ inſtantiæ Komp: wedle Konſt: 1581. *Tit: umocowanie Dekretow*, y wedle Art: 11. z Roz: 1.

W koniec, gdy Przeradowſki, idzie przeciw przyznanemu dobrowolnemu, przyznanemu Zapisowi na Kompromiſs, y mówi do wzruſzenia tegoż kompromiſſu, więc ſię naraża na zaręki dobrowolnie w zapiſie Kompr: przez ſię założone, więc winienby był taki casu uledz tylko zarękom w Art: 26. Roz: 9. y Konſt: 1699. uti ſupra dictum udecydowanym.

A powaga Zapisow y Dekretow oczewiſtych, przez Praw ſzacunek dla nie pogorſzenia Obywatelſtwa wieczno-trwałe zoſtanie.

Co do Expens Prawnych.

Luboby przy Konſt: 1726. Roku mówił Przeradowſki, że Chmarowie dawſzy ſię kondemnować Expensa causarunt iemu.

Jednak ktoż niewidzi, iż Przeradowſki nieſłuſznym procederem w idealney, a napaśney pretensyi Chmarow w proceder dobrowolnie wikła, y po mimo zaręczenie Dokumentow, y ugody zawartey ſtał ſię przyczyną, niewinnych wydotkow prawnych Chmarom; a Prawo Statutu Art: 6. w Rozdziele 7. §. 3tio. przyczyncę proceduru winnym nakładow być sądzi.

On też mimo przedaż dobrowolną Alexandrowiczowi dobr tych, z których ſtraty szuka, y które Dekretem oczowiſtym Trybunalſkim nie poſzły na ſtratę nie maiąc iuż pobudek ſprawiedliwych, do prozekucyi evocatorie z Regeſtru Taktowego contra præscriptum legis Chmarow kondemnował.

Przeto z mocy Konſt: 1764 *titulo Regeſtra* na dwóch mieyscach powtórzoney winien expensa wrócić Chmarow.

Gdyż Konſt: rzekła temi ſłowy *Punčto* 4to. „ *Iż częſtokroć litigantes* Taktowy „ Regeſtr. y in eluſionem Sądu y ſprawiedliwości ſiniſtre przy- „ właſzczali, więc abhinc znosząc takowe abusus. żadnych ſpraw „ sub ullo titulo & prætextu, na zmieszanie Regeſtrow mieć „ niegodzi ſię sub nullitate Decretor: iako *punčto* 5to. wyraża, y „ pod ſtratą rzeczy o co pozywa, cum effuſione litis expensor: & „ -efuſione damnorum niepoſłuſzni tey Uſtawy karani być ma- „ ią.

Więc zewſzyſtkiego względu Przeradowſki winien expensa Prawne Chmarom wrócić.

Takie in evadendo od nieſłuſznie prozekucyi Przeradowſkiego Chmarowie do Sądu ſkładaiąc żądania, Reliqua ad Petita reservant.

Aabe

Biblioteka Jagiellońska
stdr0025462

